

Novak Halina, Leshchuk Julia. Morpheme as a Component of the Author's Word Formation (Based on the Poetry of Paul Celan). The article is devoted to linguo-stylistic research of morpheme as a component of individual word formation in poetic texts of Paul Celan. Violation of the usual compatibility of morphemes in the word, which is typical of Paul Celan's manner, forms a stylistic device. The article analyses prefixal and suffixal authorisms from the perspective of their semantic and stylistic component, the play of meanings, which is caused with morphemes; the functions of repetition of the root and prefixal morphemes are studied; the peculiarities of the so called «word chains» are described and it has been found out, that the semantics of those chaotic chains of morphemes is difficult to interpret and that is why their function in the poetry texts is to deliver the acoustic symbolism in the texts of Paul Celan. In the framework of the article not only the features of the author's word formation are analysed, but also the peculiarities of decomposition of the lexemes into the morphemes, that are defined in the poems as meaningful elements.

Key words: morpheme, morphemic repetition, the play of morphemic meanings, a stylistic device, authorism.

УДК 811.161.2'282.2'373.2(477.8)

Руслана Омельковець

СЕМАНТИЧНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЯК СПОСІБ НОМІНАЦІЇ МІКООБ'ЄКТІВ У ЗАХІДНОПОЛІСЬКИХ ГОВІРКАХ

Стаття присвячена дослідженню лексичного складу західнополіських говірок, що становить особливий інтерес, оскільки саме в лексиці найвиразніше відбиваються різноманітні зміни в мовленні носіїв діалектів.

У статті розглянуто семантичну трансформацію як наслідок метафоричних та метонімічних перенесень на основі мікологічної лексики західнополіського говору, встановлено основні семантичні моделі, за якими відбувається переосмислення. Аналіз способів номінації мікооб'єктів на досліджуваному континенті дозволив виділити 22 типові семантичні моделі однослівної номінації. З огляду моделювання більш неднорідним є метонімічне перенесення (9 моделей, за якими утворено 43 мікономени). Кількісно більш вираженим є метафоричне перенесення (6 моделей, за якими утворено 53 мікономени), що свідчить про асоціативний спосіб пізнання діалектоносіями навколишньої дійсності. 28 % зафіксованих мікономенів складають словосполучення, у яких один компонент або ціле словосполучення зазнають семантичної трансформації метафоричного та метонімічного типу.

Ключові слова: лексема, мікономени, західнополіські говірки, способи номінації, семантична трансформація.

Постановка наукової проблеми та її значення. Спосіб номінації – це сукупність технічних засобів мови (діалекту), за допомогою яких здійснюється акт номінації тієї чи іншої реалії навколишньої дійсності, прийом реалізації принципів номінації, представленого тією чи іншою мотиваційною ознакою [5, с. 122]. Основні способи номінації можна розглядати як універсальні, тому специфіка системи одиниць, що виконують номінативну функцію, забезпечується не стільки індивідуальним набором способів номінації, скільки їх неоднаковим функціональним співвідношенням у межах тієї чи іншої мови або того чи іншого діалекту [13, с. 45]. Використання власних мовних ресурсів з метою створення номінативної одиниці може здійснюватися у двох напрямках: шляхом надання готовій номінативній одиниці нової семантичної функції (семантична трансформація) і шляхом створення формально нової (деривація, композитивне словотворення та фразотворення) [1, с. 99].

Аналіз досліджень цієї проблеми. Для українських східнословобжанських говірок характерні всі ці способи номінації флорооб'єктів [12, с. 77–146]. На відміну від вказаних говірок, у степових говірках 60 % фітономів виражають властивості рослин опосередковано, тобто утворюються шляхом семантичної трансформації на підставі подібності рослин або їх частин до інших флористичних чи не флористичних об'єктів або їх частин [6, с. 39]. У східнополіських [10] та західнополіських [8] говірках семантична деривація як спосіб номінації флорооб'єктів також поширена. Щодо генези фітономів центральноподільських говірок та говірок Чорнобильської зони також є неоднорідними [2, с. 14].

Мета і завдання статті. Мета розвідки – розглянути семантичну трансформацію як наслідок метафоричних та метонімічних перенесень на основі мікологічної лексики західнополіського говору. Завданням цієї статті є встановлення основних семантичних моделей, за якими виникають нові номінативні утворення на позначення грибів в українських західнополіських говірках.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Одним із продуктивних способів номінації на сучасному етапі розвитку мови є семантична трансформація. Процес перенесення готових одиниць із одного референта на інший досить не простий. Людина здатна сприймати нову інформацію на основі вже наявної, тобто коли знайома назва є тим містком, який у

свідомості людини з'єднує відоме з невідомим. Цей тип номінації ґрунтується на різних видах перенесення та змін значення. У мовознавчій літературі найчастіше аналізуються метонімічні співвідношення значень слів. Метафоричні співвідношення, на думку З. Петрової і О. Тараненко, визначаються як регулярні, проте характеризуються як окремо взяті, оскільки ці співвідношення не утворюють єдиної дериваційної системи [9, с. 120].

За рахунок метафоричного та метонімічного перенесення значною мірою поповнюється й ботанічна лексика, зокрема мікологічна. Розглянемо ці процеси за такими семантичними моделями, не викремлюючи ускладнень деривацією:

Модель 1 – ‘рослина’ → ‘гриб, який в цілому або якоюсь своєю частиною подібний до цієї рослини або її частини’: *стручóк* ‘зморшок їстівний’ (видовжене плодове тіло цього гриба нагадує сухий плід бобових рослин).

Модель 2 – ‘гриб’ → ‘гриб, який в цілому або якоюсь своєю частиною чи ознакою подібний до цього гриба’: *рижак'é*, *рїжик'і* ‘ентолома жовтуватато-сиза отруйна’ (за схожістю до їстівного гриба – ‘рижика’, якого дещо нагадує кольором); *весéлка* ‘зморшок їстівний’ (нагадує ‘веселку звичайну’, яка, як свідчать респонденти, отримала таку назву за особливості будови плодового тіла); *правдївка* ‘польський гриб’ (за схожістю до ‘білого гриба’, якого називають *правдївим*); *п'ідрешéтники* ‘дубовик, синяк’ (за схожістю до ‘козляка’, якого в народі називають *решетн'ак*); *п'ідзелéнка*, *п'ідзелéнок* ‘рядовка землиста’ (за схожістю до ‘рядовки зеленої’); *зелинї́чка* ‘іноцибе звичайний’ (за схожістю до їстівного гриба – ‘рядовки зеленої’, оскільки ‘іноцибе’ також може мати зеленуватий колір); *вóлнушка*, *волну́шк'і* ‘ентолома жовтуватато-сиза отруйна’ (за схожістю до їстівного гриба ‘вовнянки’).

Модель 3 – ‘предмет’ → ‘гриб, який в цілому або якоюсь своєю частиною подібний до цього предмета’: *ку́бики*, *ку́бах* ‘валуй’; *каменї́чка* ‘сироїжка їстівна’ (молоді гриби нагадують круглі камінці); *панч'їшка* ‘ковпак’; *ковпáк* ‘ковпак’ (оскільки, витягнута нерозкрита шапинка молодого гриба нагадує панчошу, чи ковпак); *ковпáк* ‘маслюк звичайний’ (у молодих маслюків, за свідченням респондентів, шапинка щільно прилягає до ніжки і нагадує ковпачок); *зóнт'ік* ‘ковпак’ (шапинка гриба нагадує парасолю).

Модель 4 – ‘людина за соціальним статусом чи зовнішнім виглядом’ → ‘гриб, який в цілому або якоюсь своєю частиною подібний до

цієї людини': *монáрх* 'зморшок їстівний' (очевидно, шапинка нагадує головний убір монарха).

Модель 5 – 'тварина (частина тіла тварини)' → 'гриб, який в цілому або якоюсь своєю частиною подібний до цієї тварини': *лисíčка*, *лисíčк'і*, 'лисички справжні' (забарвлення плодового тіла нагадує колір шерсті лисиці); *плúски* 'лисичка справжня' (*плúска* – результат видозміни форми *ліска* [4, IV, с. 444]); *козл'áк* 'мухомор цезаря', 'маслюк звичайний'; *коза́*, *ко́зи*, *ко́зин* 'рядовка тигриста отруйна' (за свідченням респондентів, ці гриби ростуть «*чи^еридóйу, йак стадо к'іс³*»); *кобíлиц'а* 'вовнянка' (за великим розміром шапинки); *ку́ри* 'валуй'; *ку́рка*, *ку́ри* 'гриб зонтик лісовий пістрявий' (ці гриби ростуть групами); *вовн'áнка* 'вовнянка' (від *во́вна*, оскільки поверхня 'вовнянки' вкрита пушком [4, I, с. 412]); *п'івен*', *п'івники* 'клітоцибе знебарвлений' (шапинки гриба нагадують за формою гребінь півня).

Модель 6 – 'частина тіла людини (тварини)' → 'гриб, який в цілому або якоюсь своєю частиною подібний до цієї частини тіла людини (тварини): *ци́бух'і* 'іноцибе звичайний' (назва, очевидно, походить від *циба* – довга нога, *цибатий* – довгоногий, оскільки ці гриби вирізняються довгою, тонкою ніжкою); *п'івен*' 'клітоцибе знебарвлений'; *змо́ршок*, *змо́ршк'і*, *сморж*, *смарчо́к* 'зморшок їстівний' (назва, похідна від *зморшка* (довгасте заглиблення чи борозенка, складка на шкірі обличчя [7, II, с. 160]) і відображає характерну ознаку цього гриба: його ніжка і, особливо, шапинка покриті звивинами та складками); *хр'ашч* 'хрящ-молочник груповий' (назва, очевидно, зумовлена схожістю гриба до хряща – пружної сполучної тканини, що входить до складу скелета тварин).

Модель 7 – 'місце' → 'гриб, який на цьому місці росте': *багн'у́к* 'дубовик, синяк'; *прибо^уло^уту́ха* 'ковпак'; *приболотíха* 'валуй'; *гно-йові́к*, *болот'áнка* 'іноцибе звичайний' (ці гриби трапляються в перезволожених місцях); *буруві^ек* 'білий гриб', 'боровик жовтий'; *боруви^ек'é* 'боровик жовтий' (росте в борах); *мохові^ек*, *мухові^ек* 'польський гриб' (росте серед моху), *п'ісо́чник* 'польський гриб' (за свідченням респондентів, трапляється переважно на піщаних ґрунтах), *пол'овикі́* 'польський гриб' (трапляється на відкритих місцях); *пичирéчк'і*, *пичирéц'і*, *печерéц'а* 'печериця рудіюча отруйна' (назва, очевидно, походить від *печéра*, оскільки це «гриб, що росте в печерах» [4, IV, с. 364]); *йалуві^ек* 'вовнянка' (росте в ялинових лісах); *чосні́чник* 'іноцибе звичайний' (за свідченням респондентів, «*ростé там, де чосні́к*»).

Модель 8 – ‘природне явище’ → ‘гриб, який росте в той час, коли це явище відбувається’: *дошчовик* ‘дощовик їстівний’, ‘дощовик несправжній’ (плодові тіла цих грибів надзвичайно швидко ростуть після дощу).

Модель 9 – ‘час’ → ‘гриб, який в цей час росте’: *іванці* ‘маслюк звичайний’ (назва, похідна від власного імені *Іван* і мотивована часом першої масової появи плодових тіл маслюків – *на Івана*).

Модель 10 – ‘страва’ → ‘гриб, з якого цю страву готують: *курка*, *кури* ‘гриб зонтик лісовий пістрявий’ (за свідченням респондентів, смажені гриби нагадують смажене куряче м’ясо).

Модель 11 – ‘тварина’ → ‘гриб, який має запах цієї тварини’: *пс’охи* ‘іноцибе звичайний’ (за свідченням респондентів, ця назва, очевидно, пов’язана із неприємним запахом гриба).

Модель 12 – ‘рослина’ → ‘гриб, який росте біля неї’: *п’ід:убник*, *дубувік* ‘дубовик’ (росте в дубових лісах); *п’ідбері́зник*, *п’ідберезник*, *п’ідберезовик* ‘підберезник’ (росте під березами); *п’ідос’іновики*, *п’ідосі́чник*, *п’ідос’ін:ик* ‘підосиковик’ (росте під осиками); *березовик* ‘підосиковик’ (ці гриби ростуть і під березами також).

Модель 13 – ‘стан’ → ‘гриб, який спричиняє цей стан’: *по’г’анка* ‘ковпак’, *отруйний* ‘клітоцибе бокалоподібний’ (респонденти називають так не лише отруйні гриби, але й невідомі їм, яких вони не збирають); *по’г’анка* ‘опеньок сірчано-жовтий несправжній’, ‘ентолома жовтуватато-сиза отруйна’; *плохотн’ак*, *плохотн’ук* ‘рядовка фіолетова’ (похідне утворення від *плохій*, що означає поганий, кепський [4, IV, с. 454]); *мертвійак* ‘печериця рудіюча отруйна’.

Модель 14 – ‘дія’ → ‘гриб, який є об’єктом або суб’єктом цієї дії’: *смал’ій* ‘білий гриб’; *баб’ка* ‘підберезник’, ‘підосиковик’ (пов’язане з *бабчитися* «морщитися, м’якнути», назва зумовлена м’якістю, в’ялістю відповідних грибів [4, I, с. 105]); *п’орхалк’і*, *п’орхавк’і* ‘дощовик їстівний’, ‘дощовик несправжній’ (за здатність плодового тіла при дотику викидати спори у вигляді пилу «порхати» [11, с. 71]).

Модель 15 – ‘ознака’ → ‘гриб, який має цю ознаку’: *голуб’ка*, *голуб’інка* ‘сироїжка їстівна’, ‘рядовка фіолетова’; *син’ук*, *син’авки* ‘клітоцибе бокалоподібний’ (за свідченням респондентів, назва походить від кольору шапинки); *цигл’анник* ‘павутинник оранжево-червоний отруйний’ (респонденти пояснюють назву «*циг’лівим*» кольором плодового тіла гриба); *б’іл’акі*, *б’ілані* ‘хрящ-молочник груповий’ (плодове тіло білого кольору); *зелинічка*, *зелиніц’і*, *зел’інк’і* ‘рядовка

зелена', *сі́вка* 'мухомор пурпуровий'; *бл'іду́хи* 'клітоцибе знебарвлений'; *пухл'ак'і́* 'дощовик несправжній' (назва, очевидно, походить від слова *пúхлий* – роздутий, товстий [3, III, с. 544], *крут'áник* 'зморшок їстівний' (плодове тіло має «покручений» – зморшкуватий вигляд); *син'áк* 'дубовик, синяк', 'боровик жовтий', 'польський гриб', 'підосиковик', *син'ачкі́* 'дубовик, синяк' (ці гриби синіють на зламі та при натисканні); *грузд'* 'хрящ-молочник груповий', *гру́зд'і́* 'хрящ-молочник оливково-чорний', 'боровик жовтий'; *масл'у́к* 'маслюк звичайний' (назва зумовлена тим, що шапинки цих грибів покриті маслянистою шкіркою [4, III, с. 408]); *смерд'у́чка* 'мухомор білий смердючий'; *скри^епúх* 'вовнянка' (респонденти мотивують цю назву тим, що «гриб хрумкі́й»).

28 % зафіксованих мікономенів складають словосполучення, у яких один компонент або ціле словосполучення зазнають семантичної трансформації метафоричного та метаномічного типу:

1) словосполучення з одним семантично трансформованим компонентом:

а) трансформоване головне слово (за однією із семантичних моделей, наведених нижче) + прикметник у прямому значенні, наприклад: *бл'іда́ по'гáнка* 'опеньок сірчано-жовтий несправжній (*Hypoholote pesciculare* L.)', *голу́пка неспра́вжн'а* 'валуй (*Russula foetens* L.)', *жо́вта сирої́шка* 'валуй (*Russula foetens* L.)', *зелéна погáнка* 'мухомор білий смердючий (*Amanita Virosa* Secr. L.)', *кори́чнева сирої́ж^{ка}* 'мухомор пурпуровий (*Amanita porphyria* L.)', *коруле́ц'а б'іла* 'мухомор білий смердючий (*Amanita Virosa* Secr. L.)', *масл'áта неспра́вжн'і́* 'ентолома жовтуватато-сиза отруйна (*Entolome sinuotum* L.)', *отру́йна прибулоту́ха* 'печериця рудіюча отруйна (*Agaricus xanthodermis* L.)', *п'ідберéзн'і́ ба́б^нки* 'підберезник (*Leccinum*)', *по́рховка пол'ова́* 'дощовик їстівний (*Lucoperdon perlatum* L.)', *по́рховк'і́ л'ісов'і́* 'дощовик несправжній (*Scleroderma auratiacum* L.)', *пúрхавка ді́мчаста* 'дощовик несправжній (*Scleroderma auratiacum* L.)', *р'адóвка роже́ва* 'вовнянка (*Lactarius torminosus* L.)', *р'адóвка роже́ва* 'вовнянка (*Lactarius torminosus* L.)', *сирої́жжа жо́вта* 'валуй (*Russula foetens* L.)', *чо́рн'і́ зелені́ц'і́* 'рядовка землиста (*Tricholoma terreum*)';

б) трансформоване залежне слово (прикметник) + головне слово в прямому значенні, наприклад: *ба́б^нковий мухомо́р* 'мухомор

пурпуровий (*Amanita porphyria* L.)', *сатані́нс'кий гриб^н* 'чортів гриб (*Boletus satanos* Lenz L.)', *груд' молочний* 'хрящ-молочник груповий (*Lactarius insulsus* L.)', *груд' чорний* 'хрящ-молочник оливково-чорний (*Lactarius turpis* L.)', *зелена сиройіж^мка* 'сиройіжка їстівна (*Russula vesca* L.)', *мухомор білий* 'мухомор білий смердючий (*Amanita Virosa* Secr. L.)', *мухомор жовтий* 'мухомор цезарів (*Amanita Caesarea* L.)', *мухомора* 'мухомор цезарів (*Amanita Caesarea* L.)', *нейіст'івній опен'ок* 'опеньок сірчано-жовтий несправжній (*Huipholoma fasciculare* L.)', *неспра́вжн'ий опен'ок* 'опеньок сірчано-жовтий несправжній (*Huipholoma fasciculare* L.)', *несправділі^ев'і упен'к'і* 'опеньок сірчано-жовтий несправжній (*Huipholome pesciculare* L.)', *неспра́вжн'і опен'к'і* 'опеньок сірчано-жовтий несправжній (*Huipholome pesciculare* L.)', *отру́йний мухомор* 'мухомор пурпуровий (*Amanita porphyria* L.)', *р'адівка че^мрвона* 'рядовка фіолетова (*Lepista nuda* L.)', *сиройіж^мка зі^елена* 'сиройіжка їстівна (*Russula vesca* L.)', *с'іра сиройіж^мка* 'сиройіжка їстівна (*Russula vesca* L.)', *чи^ервоний мухомор* 'мухомор цезарів (*Amanita Caesarea* L.)', *чорний гриб^н* 'чортів гриб (*Boletus satanos* Lenz L.);

2) словосполучення, яке в цілому зазнає семантичної трансформації, а саме трансформації метафоричного та метонімічного типу (чистого або ускладненого деривацією), наприклад: *ден:а губа* 'зморшок їстівний (*Morchella esculenta* L.)', *ко^убі^ел'ача губа* 'хрящ-молочник груповий (*Lactarius insulsus* L.)', *л'їйкопод'ібн'і др'їжи* 'хрящ-молочник оливково-чорний (*Lactarius turpis* L.)', *со^убач'і губи* 'іноцибе звичайний (*Inocybe geophylla* L.)', *чорна ко^убі^ел'ача губа* 'хрящ-молочник оливково-чорний (*Lactarius turpis* L.)', *чорний принц* 'печериця рудіюча отруйна (*Agaricus xanthodermus* L.)'.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Аналіз способів номінації мікооб'єктів на досліджуваному континуумі дозволив виділити 15 типових семантичних моделей однослівної номінації. З огляду моделювання більш неднорідним є метонімічне перенесення (9 моделей, за якими утворено 43 мікономени). Кількісно більш вираженим є метафоричне перенесення (6 моделей, за якими утворено 53 мікономени), що свідчить про асоціативний спосіб пізнання діалектоносіями навколишньої дійсності. 28 % зафіксованих мікономенів складають словосполучення, у яких один компонент або ціле словосполучення зазнають семантичної трансформації метафоричного та метонімічного типу.

У подальших дослідженнях розглянемо ці процеси, виокремлюючи ускладнення деривацією.

Джерела та література

1. Блинова О. И. Лексическая мотивированность и некоторые проблемы региональной лексикологии / О. И. Блинова // Вопросы изучения лексики русских народных говоров. Диалектная лексика. 1971. – Л. : Наука, 1972. – С. 92–104.
2. Гороф'янюк І. В. Структурна організація та ареалогія флорономенів центральноподільських говірок : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / І. В. Гороф'янюк. – К., 2010. – 20 с.
3. Даль В. И. Толковый словарь живого великорусского языка / В. И. Даль. – М. : Рус. яз., 1999. – Т. 1–4.
4. Етимологічний словник української мови : у 7 т. / за ред. О. С. Мельничука. – К. : Наук. думка, 1982-2006. – Т. 1–5.
5. Марчук Н. Й. Принципи і способи номінації ожини (*Rubus caesius* L.) в говорах слов'янських мов / Н. Й. Марчук // Структурні рівні українських говорів. – К. : Наук. думка, 1985. – С. 120–133.
6. Москаленко Л. А. Подібність рослини до іншої рослини як джерело номінації / Л. А. Москаленко // Укр. мова. – 2002. – № 3. – С. 39–50.
7. Новий тлумачний словник української мови. – К. : Аконіт, 2001. – Т. 1–4.
8. Омельковець Р. С. Способи номінації західнополіських найменувань лікарських рослин: семантична деривація як наслідок метафоричних перенесень / Р. С. Омельковець // Сб. науч. тр. по материалам Междунар. науч.-практ. конф. «Современные проблемы и пути их решения в науке, транспорте и образовании '2010». – Одеса : [б. и.], 2010. – Т. 29. – С. 50–55.
9. Петрова З. Ю. Регулярная метафорическая многозначность в русском языке как проявление системности метафоры / З. Ю. Петрова // Проблемы структурной лингвистики 1985–1987. – М. : [б. и.], 1989. – С. 120–133.
10. Поістогова М. В. Номінаційні процеси у ботанічній лексиці східнополіських говірок : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / М. В. Поістогова. – К., 2005. – 23 с.
11. Симоненко Л. О. Формування української біологічної термінології / Л. О. Симоненко. – К. : Наук. думка, 1991. – 152 с.
12. Скорофатова А. О. Ономазіологія та лінгвогеографія фітономенів в українських східнослов'янських говірках / А. О. Скорофатова. – Луганськ : Елтон-2, 2009. – 369 с.
13. Способы номинации в современном русском языке / [Д. Н. Шмелев, А. Ф. Журавлев, О. П. Ермакова и др.] ; отв. ред. Д. Н. Шмелев. – М. : Наука, 1982. – 296 с.
14. Ткачук М. М. Ботанічна лексика говірок Чорнобильської зони : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / М. М. Ткачук. – К., 2011. – 20 с.

Омельковец Руслана. Семантическая трансформация как способ номинации микообъектов у западнополесских говорах. Статья посвящена исследованию лексического состава западнополесских говоров, что представляет особый интерес, поскольку именно в лексике отображаются разнообразные изменения речи носителей диалектов, а Западное Полесье и сегодня сохраняет настоящие клады для славистики.

В работе проанализирована такая древняя и ценная для изучения истории языка лексико-тематическая группа, как названия грибов, в частности рассмотрено семантическую трансформацию как следствие метафорических переносов на основе микологической лексики западнополесского говора, определены основные семантические модели, по которым происходит переосмысление. Анализ способов номинации микообъектов на исследуемом континууме позволил выделить 15 типичных семантических моделей однословной номинации. С позиции моделирования наиболее неоднородным является метонимический перенос (9 моделей, по которым образовано 43 микономена). В количественном отношении более выраженным является метафорический перенос (6 моделей, по которым образовано 53 микономена), что свидетельствует об ассоциативном способе познания диалектоносителями окружающей действительности. 28 % зафиксированных микономенов представлены словосочетаниями, в которых один компонент или целое словосочетание испытывают семантическую трансформацию метафорического и метонимического типа.

Ключевые слова: лексема, микономены, западнополесские говоры, способы номинации, семантическая трансформация.

Omelkovets Ruslana. Semantic Transformation as a Way to Nominate Fungi in Westernpolissian Dialects. The article deals with the investigation of lexical structure of westernpolissyan dialect which presents the particular interest as far as concerns lexics reflecting different language changes in local dialect as westernpolissyan keeps the real treasure for slav phyilology.

The lexical and topical group of fungi nomination as an ancient and worth of studying in the history of language is analyzed in this article. Particularly semantic derivation is considered as a result of metaphorical transfomations based on mycological lexical units in westernpolissian dialects; the main semantic models which reconsidered are determined. The analysis of the ways in fungi nominations on the research material allowed to identify 15 common semantic models of one-word nominations. From the point of modeling the most ununiform is the metonymic transfer (9 models, according to them 43 fungi nominations are formed). The most expressive is the metaphoric transfer to quantitative data(there are 53 fungi nominations formed according to 6 models). It indicates the fact that the local population dialect is learnt in association with reality. 28 percents of fungi nominations are used as word combinations in which one component or the whole phrase have a semantic transfer metaphorical and metonymic type.

Key words: lexem, mykonomens, westernpollisyan dialect, ways of nomination, the semantic transformation.